

ת"פ 51067/03/20 - גבריאל בן לולו נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 51067-03-20 מדינת ישראל נ' בן לולו
בפני כבוד השופטת אליאנא דניאלי
המבקש גבריאל בן לולו
נגד
המשיבה מדינת ישראל

החלטה

בפניי שתי בקשות זהות. הבקשה האחת הוגשה במסגרת תיק זה, והשניה במסגרת ת"פ 51099-03-20, בענין **מדינת ישראל נ' גדעון סלמאן**. בנסיבות אלו, ניתנת ההחלטה במסגרת תיק זה, והיא תחול לצורך כל דבר וענין גם בתיק הנוסף. בהתחשב בזוהר טענות הצדדים בשני התיקים, אתיחס במסגרת ההחלטה הן למבקש בתיק זה והן למבקש בתיק האחר - יחדיו.

עניינה של הבקשה, בטענת המבקשים (להלן: "הנאשמים", והמשיבה תכונה - "המאשימה") כי כתבי האישום אינם מפרטים תיאור זמן ומקום מדויקים לביצוע העבירות המיוחסות לכל אחד מהם, כפי שיפורט להלן.

כתבי אישום

כתבי האישום שהוגשו כנגד הנאשמים מייחסים להם ביצוע ריבוי עבירות לפי חוק שמירת הניקיון, תשמ"ד - 1984 - פינוי פסולת לאתר שאינו מורשה, עבירה לפי סעיף 7(ד) בחוק שמירת הניקיון ביחד עם סעיף 13(ב)(4) בחוק, וכן לכלוך והשלכת פסולת ברשות הרבים, עבירה לפי סעיף 2 בחוק, ביחד עם סעיפים 4 ו- 13(ג)(1)(א) בחוק. כן מיוחסת לנאשמים עבירה על חוק רישוי עסקים, תשכ"ח - 1968 - עיסוק ללא רישיון בעסק טעון רישוי, עבירה לפי סעיף 4 בחוק, פריט 5.1 ב' בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשע"ג - 2013, ביחד עם סעיף 14.

על פי עובדות כתבי האישום, כל אחד מהנאשמים הוא נהג משאית העוסק שנים רבות בתחום עבודות איסוף והובלות עפר, ובבעלותו משאית המשמשת אותו לצרכי עבודתו.

בתקופה הרלבנטית לכתב האישום, בת חמש שנים תמימות, ביצעו הנאשמים איסוף, הובלה ושפיכה של עשרות טונות פסולת בניין, ללא רישיון עסק וללא היתר, תוך גרימת לכלוך, נזק וזיהום סביבתי באמצעות המשאיות שבבעלותם.

טענות הנאשמים

ב"כ הנאשמים טענה כי אין המדובר בטענה לפגם או פסול בכתב האישום, מכח סעיף 149(3) בחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ"), אלא בבקשה מקדמית אף יותר לדבריה.

נטען כי כתבי האישום הוגשו בניגוד להנחיות פרקליט המדינה, ובאופן אשר אינו מאפשר לטעון לפסול או פגם בהם, שכן הם מתייחסים באופן כולל לתקופה בת 5 שנים, אינם מפנים למועדים ספציפיים, ואינם מציינים ולו פעם אחת עבירה ספציפית אשר בוצעה ביום מסוים או במועד נתון.

באופן זה, נטען, נמנעת מהנאשמים האפשרות לטעון טענות הגנה שונות, ובהן - "במקום אחר הייתי".

אציין כי לטענת ב"כ הנאשמים, כפועל יוצא מכך היא טרם צילמה את חומר הראיות, שכן עסקין בחומר ראיות רב אשר הועמד לרשותה, שכן התיק נחקר גם בענייניו של נאשם אחר, וייתכן למעשה שמרבית החומר רלוונטי עבור האחר. לפיכך, ביקשה ב"כ הנאשמים כי המאשימה תמקד את החומר הרלוונטי לנאשמים שבפניי, למען לא יהא על הנאשמים לצלם חומרי חקירה רבים מדי, אשר אינם רלוונטים להם.

כן טענה באשר לסעדים זמניים שהתבקשו על ידי המאשימה, כאשר לטענתה הטעתה המאשימה את בית המשפט בעת הדיון בסעדים הזמניים וגרמה לתפיסת רכוש הנאשמים שלא כדין.

תגובת המאשימה

המאשימה דחתה בתגובתה את טענות הנאשמים. היא הבהירה כי הנאשמים אינם מואשמים בהשלכת פסולת נקודתית, אלא בפעילות עניפה הנפרשת על פני מספר שנים וכוללת עשרות טונות של פסולת שהושלכה על ידם, כל אחד בנפרד, שלא כדין.

בנסיבות אלו, נטען, הואשמו הנאשמים בביצוע ריבוי עבירות, באופן העולה בקנה אחד עם דרישת סעיף 85(4) בחסד"פ. כן נטען כי כתב האישום מתבסס על הודאת הנאשם סלמאן בחקירותיו.

מאחר שעסקין בתקופת פעילות ארוכה ובכמויות גדולות של פסולת, קיים קושי אינהרנטי לנקוב במדויק במועדי ההשלכות הרבות שבוצעו. לטענת המאשימה, חומר החקירה מלמד כי שירותי ההובלה ושפיכת הפסולת שהעניקו כל אחד מהנאשמים לאורך התקופה הרלבנטית, מלמד על פעילות אסורה כשלעצמה, אשר תקופתה כמשך ביצוע העבירות, ולפיכך מתאר כתב האישום את העובדות כהוותן.

נטען כי נוסח כתבי האישום עולה בקנה אחד עם הנחיית פרקליט המדינה מס' 3.1 - "הכנה וניסוח כתב האישום", כאשר בסעיף 18 בהנחייה נקבע כי במקרה בו מועד ביצוע העבירה אינו ידוע במדויק, יצוין טווח הזמן הידוע שבו בוצעה העבירה, כפי שנעשה במקרה זה.

כן נטען כי העבירה בדבר עיסוק ללא רישיון בעסק הטעון רישוי, הינה עבירה נמשכת המתארת מצב עובדתי קיים ואינה מתייחסת למקרה ספציפי כזה או אחר.

אשר לחומרי החקירה, צוין כי הנאשמים מואשמים במסגרת פרשה רחבה שנחקרה במשך מספר חודשים, ולפיכך חומרי החקירה כוללים עשרות קלסרים, לרבות חומרי חקירה דיגיטליים. הוטעם כי לבקשת ב"כ הנאשמים הועברו אליה עובר לדיון חומרי חקירה ספציפיים, וכן רשימת חומרי החקירה.

עוד צוין, כי מלוא חומר החקירה עומד לרשות הנאשמים, בהתאם לשיקול דעתם, וכי אין בדעת המאשימה לקבוע עבורם מה הוא חומר החקירה הרלוונטי.

כן השיבה המאשימה לטענות ב"כ הנאשמים באשר לסעדים הזמניים שהתבקשו.

דיון והכרעה

כאמור לעיל, ב"כ הנאשמים טענה כי אין המדובר בטענה מקדמית סעיף 149(3) בחסד"פ.

עם זאת, תוכן טענותיה מהווה למעשה טענה מקדמית כאמור, ולפיכך אדון בטענה כאילו נטענה מכח סעיף זה.

סעיף 85(4) בחסד"פ קובע כי על כתב האישום להכיל בין היתר את: **"תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לבררם"**.

על חשיבות פירוט כתב האישום עמדה הפסיקה פעמים רבות. כך, בע"פ 534/84 אסתר אריה (פנחס) נ' מדינת ישראל, מא(3) 561, צוין:

"אין להמעיט בחשיבותן של העובדות המפורטות בכתב האישום, כאילו המסגרת החיצונית היא העיקר ואילו התוכן חסר חשיבות. מערכת העובדות האמורה הווה הן את המקור והן את הסיבה לחקירה ולהגשת כתב האישום; בתחומה מנהל הנאשם את הגנתו, והיא המשמשת את היסוד, שעליו מתבקש בית המשפט לבנות את הכרעת הדין".

מושכלות יסוד הן כי נוסח כתב האישום משפיע השפעה מהותית על יכולת הנאשם להתגונן מפני האישומים המיוחסים לו.

עיון בכתבי האישום הנידונים בפניי מלמד כי אלו נוסחו באופן כוללני ביותר, עמום, ובמסגרתם נטען כי הנאשמים ביצעו עבירות בתוך תקופה בת חמש שנים.

כתבי האישום מציינים אמנם אתרים בהם הועמסה הסחורה וכן אתרים בהם היא נפרקה, וכן נטען כי הנאשמים פרקו עשרות טונות של פסולת; ואולם אין בכתבי האישום ולו פירוט מינימלי המתייחס לכמות ההשלכות הנטענת או למועדים פרטניים.

אמנם בהתאם לפסיקה, כאשר מעשים המיוחסים לנאשם משתרעים על פני תקופה ארוכה, ולא ניתן לייחס לו מעשה מסוים במועד מסוים, ניתן לנסח את כתב האישום באופן אשר אינו מפרט את מועד ביצוע המעשים. ואולם ככל שניתן לפרט מועדים מסויימים - ולו תחומים בזמן, שאינו רחב כדי חמש שנים תמימות - על המאשימה לעשות כן.

פעמים רבות, כשעסקין בביצוע עבירות מרובות או נמשכות, ובכאלו הנחשפות בחלוף זמן, אין מנוס מלהסתפק בתיאורי זמן ובמקום "בסמוך" או "בקירוב" למועד או למקום כזה או אחר. לעתים אין מנוס מהימנעות מציון המועדים, או מתחמתם בפרקי זמן שונים. ואולם, הנסיון מלמד כי אף כאשר עסקין בעבירות אשר בוצעו פעמים רבות ואין באפשרות המאשימה להתחקות אחר כולן, מעשים ספציפיים אשר בוצעו במסגרת אותה תקופת זמן מפורטים בכתבי האישום.

משכך, ולאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים כמו גם את כתבי האישום עצמם, לא ניתן להימנע ממסקנה כי אלו נוסחו על פניו, באופן גורף ביותר ועמום.

לפיכך, ככל שבחומרי החקירה קיימת התייחסות להשלכות ספציפיות של פסולת, מצופה כי אלו תצוינה במסגרת כתבי האישום.

לא למותר לציין בהקשר זה כי מטענות ב"כ הנאשמים בפני עולה כי במסגרת דיון בסוגיית תפיסת המשאיות, טרם הגשת כתב האישום, התייחס לכאורה חוקר משטרה למועד השלכה מסוים. ככל שכך הדבר, מצופה כי מועד זה, כמו גם אחרים - יצוינו בכתב האישום.

"את פרשת העבירה ואת פרטי העבירה צריך לקרוא יחדיו כחלקים בלתי נפרדים זה מזה של כתב-ההאשמה"
(ע"פ 1/48 סילוסטר נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד א 5), ואולם מצופה כי ככל שאכן בוצעו המעשים פעמים רבות - כפי שנטען בתגובת המאשימה במסגרת בקשה זו, עובדה זו תבוא לידי ביטוי גם בפרק העובדות, ולא רק בפרק הוראות החקיקה.

יתרה מכך - לא למותר לציין בהקשר זה, כי הנוסח העמום בו מנוסחים כתבי האישום כעת, אינו מאפשר לבית המשפט לעמוד על היקף העבירות המיוחסות לנאשמים, הגם שנהיר כי קיים פער עצום, הן לענין ביצוע העבירות והן לשאלת העונש, ככל שיוורשו הנאשמים, בין ריבוי מעשים הכולל 6 מעשים, לשם הדוגמא, לבין 600 מעשים, אשר בוצעו על פני חמש שנים. מצופה לפיכך כי המאשימה תבהיר ככל שניתן מה כמות המעשים המיוחסת לנאשמים - האם מדובר בפעמים ספורות, בעשרות, במאות, וכיוצא בזה.

בנסיבות אלו, מתקבלת טענת הנאשמים במובן זה שמצופה מהמאשימה לבחון שוב את נוסח כתבי האישום. ככל שיימצא כי ניתן לציין מועדי התרחשות של האירועים הנטענים, או פרטים המתארים אירועים מסויימים,

וכן לתחום את הארועים האמורים באופן ספציפי יותר מכפי התיאור הנוכחי, או לכמתם, תגיש המאשימה כתב אישום מתוקן עד ליום 10/9/20.

אשר לטענות בדבר חומרי החקירה, מקובלת עליי עמדת המאשימה לפיה אין זה מתפקידה לברור עבור הנאשמים מה מהווה חומר חקירה רלוונטי.

ככל שיתוקן כתב האישום, ייתכן שיהא בעצם התיקון כדי למקד את הנאשמים בחומרים הרלוונטים. מכל מקום, משהועברה לב"כ הנאשמים רשימת חומרי החקירה, חזקה כי זו תוכל להחליט באופן מושכל מה מתוך חומרי החקירה ברצונה לצלם.

אשר לטענות בדבר סעדים זמניים, הרי שבענין זה נקבע בדיון הקודם כי הדיון הקבוע ליום 15.10.20 יעסוק גם בסוגיה זו.

משהיפנו הצדדים בטיעוניהם לדיונים שהתקיימו עובר להגשת כתבי האישום (וייתכן שאף לאחריהם), ואלו לא הוצגו בפניי, יתקיים הדיון בסוגיה זו כפי שנקבע, במועד הדיון.

איני מוצאת להכריע בסוגיה טרם הדיון וטרם שאחשף לחומרים הרלוונטים במלואם.

מובהר כי נוכח מועד הגשת כתב האישום מצופה כי במועד הדיון הקרוב יינתן מענה לאישומים.

המזכירות תסרוק את ההחלטה גם במסגרת ת"פ 51099-03-20.

ניתנה היום, ל' אב תש"פ, 20 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.